

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 20 mei 2020
onze ref. : E20b05
doorkiesnr. : 0348 48 43 54
e-mail : cb@vemw.nl

onderwerp : Zienswijze op het "Ontwerp codebesluit spanningsdips" (Zaaknummer ACM/18/027955)

Geachte heer, mevrouw,

VEMW heeft kennis genomen van het "Ontwerp codebesluit spanningsdips" (Zaaknummer ACM/18/027955) (verder: het ontwerpbesluit), gepubliceerd op de website van de ACM op 08-04-2020. Deze terinzagelegging is aangekondigd in de Staatscourant (nr. 20660) op 8 april 2020. De Autoriteit Consument en Markt (verder: ACM) stelt belanghebbenden in de gelegenheid te reageren op het voorstel. Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

Doel

Met het ontwerpbesluit wordt een wijziging voorgesteld van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 (verder: E-wet). Met name ziet dit voorstel op het vaststellen van een nalevingsverplichting m.b.t. spanningsdips voor de netbeheerders op zowel (E)HS-netten als de MS-netten. VEMW onderschrijft het belang van eenduidige en afdwingbare kwaliteitsnormen, en is verheugd te zien dat met dit ontwerpbesluit de spanningsdipsnormen afdwingbaar voor zowel (E)HS- als MS-netten worden vastgesteld.

Positie VEMW

Het codewijzigingsvoorstel is reeds op 05-07-2018 ingediend. Een vervelende bijkomstigheid van de doorlooptijd is dat ongerelateerde codewijzigingstrajecten (zoals de samenvoeging van de Netcode Elektriciteit en de Systeemcode) die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, leiden tot een lastig leesbare codewijziging waarbij de nummeringssystematiek verschilt tussen het voorstel en het ontwerpbesluit.

Wijzigingsopdrachten ACM

VEMW merkt op dat tussen het codewijzigingsvoorstel en het ontwerpbesluit enkele significante verschillen bestaan als gevolg van de door ACM verstrekte wijzigingsopdrachten.

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

Specifiek onderschrijft VEMW daarbij de door ACM aangegeven wijzigingsopdrachten m.b.t. het verminderen van de abnormale omstandigheden waaronder door de netbeheerder niet hoeft te worden voldaan aan bepaalde spanningskwaliteitseisen. De ACM heeft tevens opdracht gegeven tot het wijzigen van de omschreven meetlocatie in artikel 7.3, zoals beschreven in randnummer 28 van het ontwerpbesluit. Voor aangeslotenen is relevant welke spanningskwaliteit zij op het overdrachtspunt ervaren. In tegenstelling tot het codewijzigingsvoorstel, leidt het vaststellen van een meetlocatie in dan wel zo dicht mogelijk bij het overdrachtspunt, tot relevantere spanningskwaliteitsmetingen. Zoals blijkt uit randnummer 51 van het ontwerpbesluit, zijn de meetlocaties bij artikel 7.4 lid 4 door de ACM verder uitgewerkt in het ontwerpbesluit. VEMW onderkent het belang van deze verbijzondering, en benadrukt dat steekproefsgewijs meten van aselect gekozen meetlocaties tot kwaliteitsmetingen met een hogere validiteit leidt.

Bewaken van de norm

Voor het vaststellen van de afdwingbare, maximaal toegestane spanningsdips wordt uitgegaan van de meetlocatie met het slechtste 5-jaarsgemiddelde (zie randnummer 19 van het voorstel), plus een vrijelijk toegewezen gemiddelde 1 dip per 5 jaar. Voor elke aangeslotene op een (E)HS- dan wel MS-net, betekent dit zekerheid dat op hun overdrachtspunt de netbeheerder borgt dat de spanningskwaliteit hoogstens zal dalen tot het landelijk slechtste niveau. Tussen de huidige lokale realiteit en deze landelijk bepaalde norm, is een lokale daling van de spanningskwaliteit tot het landelijk slechtste gemiddelde toegestaan. VEMW is enerzijds verheugd met deze nu afdwingbare norm. Anderzijds merkt VEMW op dat deze nalevingsverplichting geenszins de netbeheerder dient te ontslaan van de plicht zich in te spannen om te streven naar de best mogelijke spanningskwaliteit. Spanningsdips kunnen vergaande gevolgen hebben voor aangeslotenen, zoals uitval van apparatuur en het stilvallen van productieprocessen. Ook binnen de met dit ontwerpbesluit vastgestelde norm, zullen aangeslotenen uitval ondervinden als gevolg van dalende spanningskwaliteit. Daartoe is bijvoorbeeld het recht voor de aangeslotene om versneld onderzoek op te eisen conform artikel 7.5 lid 6 van groot belang. De aard van de nalevingsverplichting betekent dat de netbeheerder zich actief zal moeten inspannen voordat de norm bereikt wordt om overschrijding daarvan te voorkomen. VEMW stelt daartoe voor om de inspanningsverplichting die logischerwijze voortvloeit uit de nalevingsverplichting in de codetekst explicieter vast te leggen in artikel 7.4, eerste lid: *“De netbeheerder bewaakt **proactief** de kwaliteit van het transport en registreert afwijkingen van de eisen aan de kwaliteit van het transport.”*

Toekomstbestendigheid van de norm

Uit de toelichting bij het voorstel blijkt dat het hoofddoel van de nalevingsverplichting is om de huidige spanningskwaliteit te normeren (zie randnummer 11 van het voorstel). Daarbij is de norm gebaseerd op het vijfjaarsgemiddelde. De netbeheerder geeft aan dat de meetresultaten vijfjaarlijks dienen te worden geëvalueerd om twee redenen (zie randnummer 20 van het voorstel):

1. de spanningskwaliteit kan dalen door afnemend kortsluitvermogen;
2. benutte meetgegevens zijn mogelijk voor bepaalde gebieden niet representatief.

De tweede reden lijkt een opmerkelijke stelling, aangezien de gemiddelde meetgegevens van de slechtste meetlocatie worden benut. Desalniettemin moet ook kunnen worden voorzien in een tegenovergestelde ontwikkeling: de netbeheerder onderneemt actie om de oorzaken van significante spanningskwaliteitsproblemen weg te nemen, wat kan leiden tot een verbetering van de spanningskwaliteit. Dit kan juist rechtvaardigen dat de norm mettertijd wordt geëvalueerd en bijgesteld naar een hoger niveau, zodat behaalde winst behouden blijft. VEMW verzoekt de ACM daartoe te overwegen te voorzien in een evaluatiemogelijkheid om eventueel behaalde spanningskwaliteitsverbeteringen tevens te normeren.

Uitzonderlijke situatie

Onder randnummer 50 benoemt de ACM enkele uitzonderlijke situaties (twee tot drie) waar meten in het overdrachtspunt om niet genoemde redenen niet mogelijk is. Op 1 uitzonderlijke locatie bevindt de meetlocatie zich op drie kilometer afstand van het overdrachtspunt. Hierbij stelt VEMW de vraag of, gezien deze uitzonderlijke omstandigheden, niet sprake moet zijn van een evenredige uitzondering waarbij de relevante aangeslotene het recht heeft om deze meetlocatie in overleg met de relevante netbeheerder fysiek te zien. Indien deze zich op zijn overdrachtspunt zou bevinden, zou de aangeslotene immers over dezelfde mogelijkheid beschikken.

Communicatie

Aangeslotenen willen bij hinderlijke spanningsdips door de netbeheerder geïnformeerd worden, omdat deze hun processen significant verstoren. Slechts enkele hinderlijke spanningsdips per jaar kunnen al leiden tot tientallen uren verloren productie. Deze informatieplicht is vastgelegd in artikel 7.4 van dit ontwerpbesluit. De inhoud van deze toelichting is uitgewerkt bij de Ministeriële regeling investeringsplan en kwaliteit elektriciteit, artikel 4.3. Daarbij merkt VEMW op dat deze toelichting veelal beknopt blijft: uit de berichtgeving van de netbeheerder kunnen aangeslotenen niet opmaken of het onderliggende probleem is opgelost, hoe groot het resterende risico op vervolgdips is en welke acties de netbeheerder eventueel onderneemt om herhaling te voorkomen. Daarnaast lijken verzoeken tot toelichting wisselend te worden ingewilligd. Ter oplossing van beide problemen stelt VEMW twee toevoegingen voor:

1. In artikel 8.7, eerste lid letter b, een aanvulling in te voegen, luidende: *“binnen tien werkdagen een indicatie van de vermoedelijke oorzaak van de hinderlijke spanningsdip, de door de netbeheerder al dan niet voorgenomen acties om de oorzaak weg te nemen, alsmede informatie over de diepte en de duur van de hinderlijke spanningsdip;”*. Gezien de proces versturende impact van spanningsdips op aangeslotenen, lijkt het VEMW proportioneel de aangeslotene inzicht te geven in de feitelijke problematiek die de spanningsdip veroorzaakt.
2. In artikel 7.4, tussen lid 3 en 4 wordt een lid ingevoegd, luidende: *“De netbeheerder verstrekt de aangeslotene desgevraagd aanvullende informatie, omvattende minstens de vermoedelijke oorzaak van de dip en de overwogen actie, over een al dan niet hinderlijke spanningsdip;”*

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen over - en verzoeken ten aanzien van - het ontwerpbesluit meeneemt bij het vaststellen van een definitieve versie. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

H. Grünfeld
Algemeen directeur